

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2022 елның 15 сентябре

№ 15

**Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Кәужияк авыл жирлеге
Советы депутаты статусы турында нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Сарман муниципаль районының «Кәужияк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Сарман муниципаль районының Кәужияк авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Кәужияк авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга.
2. Әлеге карарны "Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында" урнаштырырга (pravo.tatarstan.ru һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенң рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация челтәрендә (sarmanovo.tatarstan.ru).
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземә калдырам.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Кәужияк авыл жирлеге
Советы Рәисе

Ф.Ә.Хөсетдинов

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Кәүжияк авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Кәүжияк авыл жирлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрән башкарганга төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 Статья. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Депутат статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Сарман муниципаль районының «Кәүжияк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре яңа чакырылыш Сарман муниципаль районы Кәүжияк авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Сарман муниципаль районының «Кәүжияк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;
- 4) суд тарафыннан Билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;
- 5) ана карата суд хөкеменең законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) чит ил гражданы йә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы (бирелүе) яисә яшәү өчен төр яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе белән башкасы каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы;
- 8) сайлаучыларның фикерләре;

- 9) тиешле жирле үзидарэ органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә юнәлеш;
- 11) " Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;
- 12) жирлек башлыгы, муниципаль район составында жирлекнең вәкилләккә органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату;
- 13) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Авыл жирлегә Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгәннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, авыл жирлегә Советына вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып тора.

4 Статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның авыл жирлегә Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклыгы, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана торган күкрәк билгесе бар.
2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы авыл жирлегә Советы тарафыннан раслана.

5 Статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә алып бара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Сарман муниципаль районының «Кәүҗияк авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә уставында билгеләнгән очраклардан тыш.

6 Статья. Депутат эшчәнлегә формалары

1. Депутат эшчәнлегенә формалары булып тора:
  - а) авыл жирлегә Советы утырышларында катнашу;
  - б) авыл жирлегә Советы комиссияләре эшендә катнашу;
  - в) авыл жирлегә советына авыл жирлегә Советы карарлары проектларын карап тикшерүгә кергү;
  - г) депутат таләбен кергү;
  - д) депутат мөрәҗәгәтә юнәлеше;
  - е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, жәмәгать берләшмәләренә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кергү;
  - ж) гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән тиешле вазыйфай затларга мөрәҗәгать итү;
  - з) сайлаучылар белән эшләү;
  - и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
  - к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Сарман муниципаль районының «Кәүҗияк авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, авыл җирлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка формаларда да гамәлгә ашырыла ала.

7 Статья. Депутатның Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Кәүҗияк авыл җирлеге Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат авыл җирлеге Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат авыл җирлеге советы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук барлык кирәкле материалларны авыл җирлеге Советы Регламенты нигезендә ала.

Авыл җирлеге Советы утырышында катнаша алмасаң, депутат бу хакта авыл җирлеге Советына алдан хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

1) комиссия һәм тиешле вазыйфаларга авыл җирлеге Советына сайларга һәм сайланьрга;

2) авыл җирлеге Советына карау өчен сораулар тәкъдим итү;

3) авыл җирлеге Советы тарафыннан оештырыла торган (авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә торган, килешә торган вазыйфай затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә авыл җирлеге Советының хокукый актлары проектларын кертү;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр кертергә, тикшерелә торган мәсьәләләргә карау һәм аларның асылы буенча, карарлар проектларына һәм авыл җирлеге Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) авыл җирлеге Советы утырышында теләсә кайсы органның яки вазыйфай затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) авыл җирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) авыл җирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнар мөрәҗәгатъләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрегезне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;

10) авыл җирлеге Советы утырышлары беркетмәләренең эчтәлегенә белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан авыл җирлеге Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәرمәләр авыл җирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 Статья. Депутатның авыл җирлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләргә эшендә катнашуы

1. Депутат үзе әгъза булган авыл җирлеге Советы комиссияләргә эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләргә эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 Статья. Депутатның авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен аларның компетенциясе чикләрендә үтәргә тиеш.
2. Авыл жирлеге Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат, муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә карамастан, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар тарафыннан авыл жирлеге Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.
3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат авыл жирлеге советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат авыл жирлеге Советы утырышларында депутат таләбе белән жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, авыл жирлеге Советы тарафыннан оештырыла торган яки сайлана торган башка органнарның житәкчеләренә, авыл жирлеге Советы территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә үз компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итәргә хокуклы.
2. Депутат таләбе-депутатның авыл жирлеге Советы карары буенча депутат таләбе буларак таныла торган мөрәжәгәте. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм авыл жирлеге Советы утырышында авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.
3. Депутат таләбе жиберелгән жирле үзидарә органы, вазыйфай зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәвештә җавапны авыл жирлеге Советы билгеләгән өч көннән дә соңга калмыйча яисә бүтән вакыт эчендә бирергә тиеш. Җавап органның житәкчесе, вазыйфай заты, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат таләбе жиберелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.
4. Сорауның инициаторы сорау буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсьәләне караган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.
5. Авыл жирлеге Советы Жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органының вазыйфай затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән сөрәкка депутат кушуы буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирергә хокуклы.

11 Статья. Депутат мөрәжәгәте

1. Депутат мөрәжәгәте буларак депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә язма формада мөрәжәгәте, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутатның депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язма рәвештә депутатның мөрәжәгәте санала.

2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгәтләрән карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә җавап мөрәжәгәттә куелган мәсьәләләрнең асылында булырга тиеш һәм мөрәжәгәт жибәрелгән вазыйфаи зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 Статья. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрән карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегенә турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгәтләрән тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дәрәҗәсиз чышарга ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә.

Депутатның жәмәгәтчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 Статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Авыл жирлегенә Советы депутаты бергәләп эш итү һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен оештырыла торган депутат фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләренә һәм башка депутат берләшмәләрен булдыру, теркәү һәм эшчәнлек тәртибе авыл жирлегенә Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 Статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән мөнәсәбәте

1. Депутат аны авыл жирлегенә Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәмин итә торган хокукларның тулылыгына ия.

2. Авыл жирлегенә Советы депутатның сайлау округындагы, авыл жирлегенә Советындагы эше, авыл жирлегенә Советының, аның органнарының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турындагы хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарэ органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтэләр, депутатка жирле үзидарэ органнары эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутат тәкъдимнәре һәм критик кисәтүләр буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренң вәкиллекле органнары эше практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 Статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча жирле үзидарэ органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең жирле үзидарэ органнарының вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарэ органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйлә мәсьәләләре буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

- 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;
- 2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;
- 3) сайлаучыларны даими, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул итү;
- 4) оештыру-хокукый формасына карамастан, гражданнарның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарэ органнарының мөрәжәгәтләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренең җавапларын вакытында карарга һәм аларга җавап бирергә;
- 5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;
- 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләренә үтәргә;
- 7)» коррупциягә каршы көрәш турында " 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;
- 8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
- 9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә рәвештә үзенә танылган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны игълан итмәскә;
- 10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксыз:

1) шәхсэн яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнү;
2) түбәндәге очрактардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлегә органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының гомуми жыелышында катнашудан тыш, Идарәдә түләүсез катнашу, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре) Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәрнамәдән алып, тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү»;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләренә (устав капиталындагы өлешләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль хокукый актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очрактар;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнәргә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яисә жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очрактарынан тыш) буларак катнаша алмый.

19 Статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) авыл жирлеге Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм ул депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән гражданнарга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтмәү;

3) Әгәр бу Белешмәләр Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутатлык эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда үзенә танылган мәгълүматларны игълан итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә шәхсэн яки якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки авыл жирлеге Советы абруена зыян китерә алырлык конфликтлы хәлләрдән сакланырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яки китерә торган бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну туганда - бу турыда авыл жирлеге советына, авыл жирлеге Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә авыл жирлеге Советы йөкләмәсе буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 Статья. Депутат эшчәнлеген башкару гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Сарман муниципаль районының «Кәүҗияк авыл жирлеге» муниципаль берәмлегә Уставы, авыл жирлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арестлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр срогы чыкканнан соң, җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.